

BAB III

METODE PANALUNGTIKAN

3.1 Desain Panalungtikan

Dina panalungtikan naon waé diperlukeun metode panalungtikan, nyaéta runtuyan cara atawa lumangsungna kagiatan panalungtikan nu didadasaran ku asumsi-asumsi dasar, sawangan-sawangan filosofis, ideologis, pertanyaan jeung isu-isu nu disanghareupan (Sukmadinata, 2017 kc. 52).

Ari ieu panalungtikan kaasup kana panalungtikan kualitatif (*qualitative research*). Panalungtikan kualitatif téh nyaéta panalungtikan anu ditujukeun pikeun ngadéskripsikeun jeung nganalisis fénoména, kajadian, aktivitas sosial, sikep, kapercayaan, persépsi, pamikiran hiji jalma sacara individual atawa kelompok (Sukmadinata, 2017 kc. 60). Nurutkeun (Malik & Hamied, 2014 kc. 189), panalungtikan kualitatif nyaéta

Qualitative research is multi method in focus, involving an interpretive, naturalistic approach to its subject matter. This means that qualitative researchers study things in their natural settings attempting to make sense of, or interpret, phenomena in terms of the meanings people bring to them. Qualitative research involves the studied use and collection of empirical materials—case study, personal experience, introspective life history, interview, observational, historical, interactional, and visual texts that describe routine problematic moments and meaning in individuals' lives.

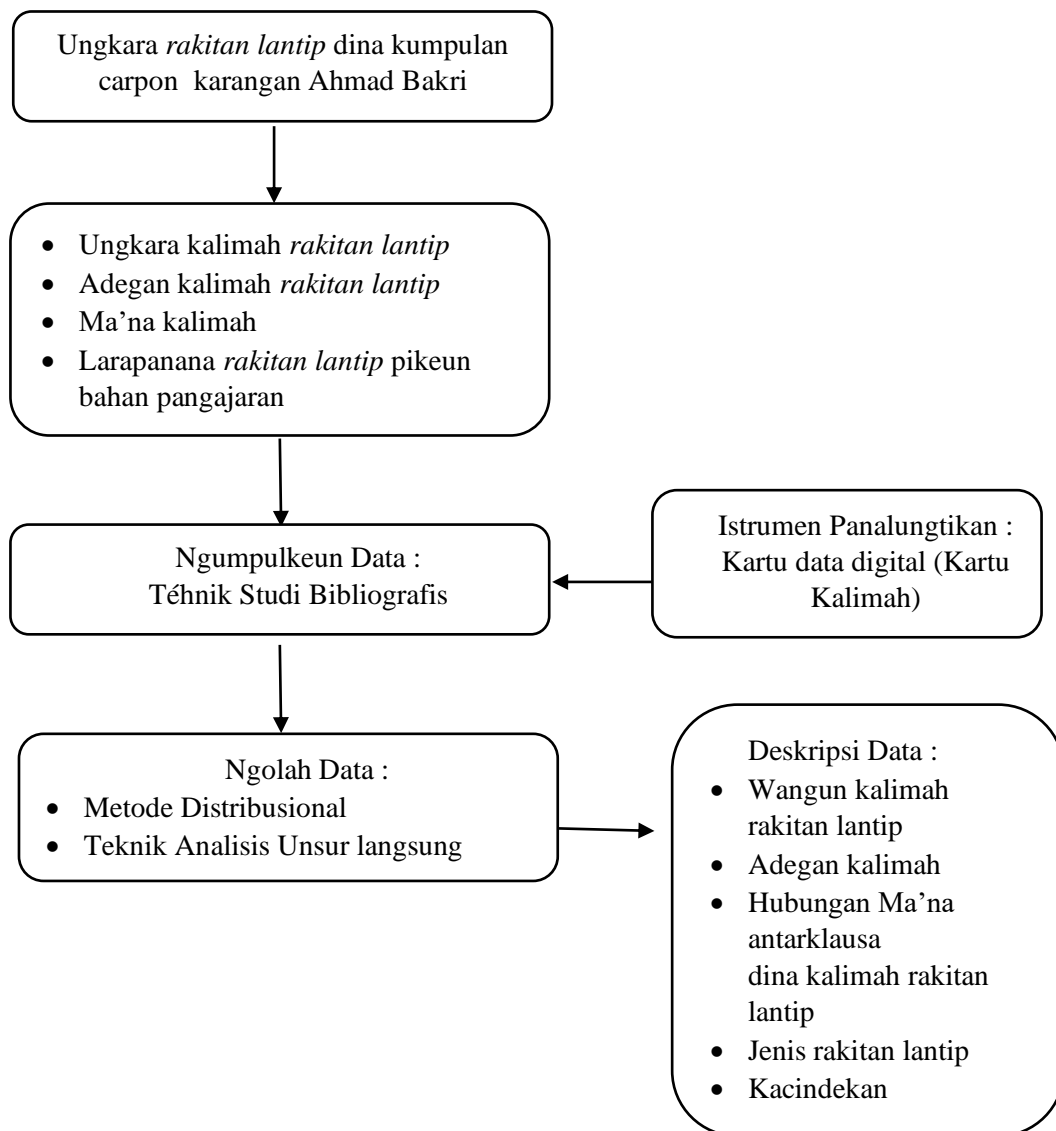
Tina katerangan di luhur, Malik nandeskeun yén dina panalungtikan kualitatif téh multi metode, dina ieu hal, panalungtik maham atawa nafsirkeun fenomena dina istilah harti nu katarimana, turta ngalibetkeun rupa hal diantaranya material empiris, pangalaman pribadi, riwayat hirup, wawancara observasi, sajarah, interaksional, jeung rea-rea deui nu ngagambarkeun problematika rutin jeung makna dina kahirupan jalma.

Satuluyna, Alwasilah (2011, kc. 109) nandeskeun yén panalungtikan kualitatif téh sifatna induktif lantaran tujuanana pikeun maham fenomena sosial, lain rék nguji hiji téori atawa hipotésis atawa ngasongkeun generalisasi. Panalungtikan kualitatif dimimitian ku data ditungtungan ku maham perkara fenomena sosial.

Patali jeung éta pamarekan, dina ieu panalungtikan digunakeun métode déskriptif. (Arikunto, 1993 kc. 134) negeskeun métode déskriptif téh cara anu digunakeun ku panalungtik dina ngumpulkeun data panalungtikan.

Hal anu sarupa diébréhkeun Sukmadinata (2017, kc. 72) metode deskriptif nyaéta metode panalungtikan anu ditujukeun pikeun ngadeskripsikeun atawa ngagambarkeun fénomena-fénomena nu aya, boh anu sifatna alamiah boh hasilna rékayasa manusa. Ieu métode nyieun atawa nyusun kajian ngeunaan wangun, aktivitas, karakteristik, parobahan, hubungan, sasaran, bébédaan jeung fenomena-fenomena liana. Dina métode déskriptif, data anu dikumpulkeun mangrupa kekecapan jeung gambar, lain mangrupa angka-angka. sakabéh hal anu dikumpulkeun, bisa jadi mangrupa konci kana naon rupa nu geus ditaliti. Fénomena nu dimaksud dina ieu panalungtikan nyaéta ungkara rakitan lantip nu makin variatif. Pikeun méré gambaran kumaha larapna pamarekan jeung métode nu geus dipilih, ieu panalungtikan téh dijieun desainna.

Luyu jeung ebréhan di luhur, Sukmadinata (2017 kc. 52) ngébréhkeun yén hiji metode panalungtikan ngabogaan rarancang panalungtikan (*research design*) nu tangtu. Ieu rarancang ngagambarkeun prosedur atawa léngkah-léngkah nu kudu lakonan, waktu panalungtikan, sumber data, kondisi data nu dikumpulkeun, jeung kumaha carana éta data digundukkeun sarta diolah. Tujuan rarancang panalungtikan (*research design*) téh nyaéta ku cara makéna métode panalungtikan anu merenah, dirancangna kagiatan téh ngarah bisa méré jawaban nu taliti kana pananya-pananya panalungtikan. (Sukmadinata, 2017 kc. 52). Ku lantaran kitu, desain panalungtikan perkara struktur jeung semantik rakitan lantip pikeun bahan pangajaran di SMA, dipidangkeun saperti dina bagan di handap ieu.

Bagan 3. 1 Desain Panalungtikan

Bagan di luhur téh mangrupa rarancang panalungtikan nu baris dilaksanakeun. Data utama dina ieu panalungtikan diulik tina dua sorotan, nyaéta ulikan struktural jeung ulikan semantik. Ulikan structural dipaké pikeun ngagambarkeun wangun sarta adegan kalimah *rakitan lantip*. Ari ulikan semantisna dipaké pikeun ngagambarkeun harti unsur-unsur kalimah. Satuluyna tina éta dua ulikan téh ditangtukeun papasingan atawa jenis (warna) *rakitan lantip*.

3.2 Sumber Data

Sumber data ieu panalungtikan nyaéta buku kumpulan carpon nu judulna *Dukun Lepus* karangan Ahmad Bakri pamedal PT Kiblat Buku Utama, anu medal taun 2002. Warna judulna beueum, warna ngaran pangarang konéng, kandelna 460 kaca, jumlah carponna aya 41 carpon, judulna:

1. *Ngalongok Munding,*
2. *Bedug ti Nagri Ajrak,*
3. *Sapi Pelén,*
4. *Dirawu Kélong,*
5. *Seserahan,*
6. *Juag Téja,*
7. *Lebaran Poé Jumaah,*
8. *Sanes Maling*
9. *Miceun Balas,*
10. *Leuwi Ronggéng,*
11. *Indén Bajigur,*
12. *Samping Panyeumpal,*
13. *Bangkarak,*
14. *Anjing-anjing Nica,*
15. *Nu Katunda di Manonjaya,*
16. *Dokumén,*
17. *Jalan Satapak di Kebon Awi,*
18. *Seuweu Pajajaran Siwi Gunungjati,*
19. *Gara-gara Si Jelug,*
20. *Dukun Lepus,*
21. *Pista,*
22. *Indung Si Enén Gering,*
23. *Lini,*
24. *Nurustunjung,*
25. *Bonéka,*
26. *Pangantén Tunda,*
27. *Copét,*

28. *Koper,*
29. *Budak Buncir,*
30. *Ngipri,*
31. *Dédété,*
32. *Neuteuli,*
33. *Élodan,*
34. *Teang na Hanjuang Siang,*
35. *Min Pitu,*
36. *Kuntung Gudang Garam,*
37. *Mubaligoh,*
38. *Di Geusan Ngiuhan,*
39. *Minantu,*
40. *Kabeureuyan, jeung*
41. *Cangkurileung jeung Caladi.*

Ari data ieu panalungtikan nyaéta sakur kalimah rakitan lantip nu aya dina buku carpon karangan Ahmad Bakri, nu diwatesanan tina salapan judul anu satuluyna dianalisis dumasar ulikan struktur jeung sémantik. Alesan milih salapan judul kasebut, ngurut ti judul carpon kahiji nepi ka salapan. Tetela basa anu digunakeun dina éta carpon leubeut ku rakitan lantip nu matak pikatajieun tur nambahan kapanasaran. Ku kituna panulis ngawatesanan data ngan salapan judul. Sanggeus kitu dilarapkeun jadi salah sahiji alternatif bahan pangajaran kabasaan dina pangajaran basa Sunda SMA Kls XI.

3.3 Téhnik Ngumpulkeun Data

Téknik ngumpulkeun data anu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta téknik studi bibliografis (studi pustaka). Teknik studi bibliografis bisa dipaké lamun data basa dikumpulkeun tina sumber tinulis saperti koran, majalah, jeung buku (Sudaryat, 2014 kc. 57)

Dina ieu panalungtikan teknik studi bibliografis digunakeun pikeun ngumpulkeun dokumén tinulis anu aya patalina jeung kalimah rakitan lantip dina kumpulan carpon karangan Ahmad Bakri. Léngkahna sakumaha ieu di handap:

- 1) nangtukeun sumber data buku kumpulan carpon *Dukun Lepus* karangan Ahmad Bakri,
- 2) maca buku kumpulan carpon *Dukun Lepus* karangan Ahmad Bakri
- 3) nyirian kalimah rakitan lantip dina sumber data;

- 4) nyalin kalimah rakitan lantip kana kartu data, jeung
- 5) ngodeuan kalimah rakitan lantip dumasar kana sumber data.

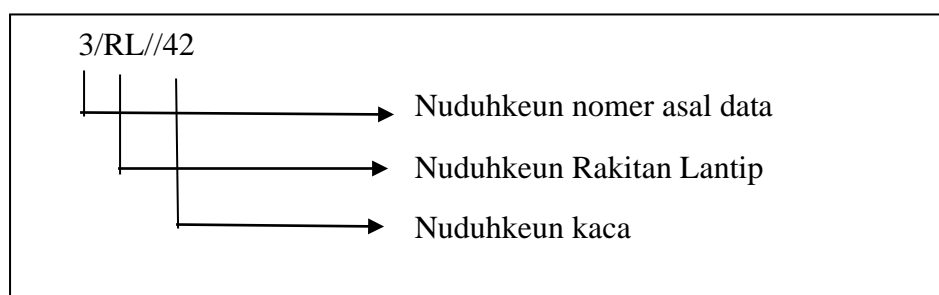
Saluyu jeung pamadegan di luhur, Sukmadinata (2017, kc. 172). nétélakeun yén keur ngulik konsép-konsép atawa téori-téori nu ngarojong hiji produk/ hasil, perlu ayana ulikan literatur nu intensif. Ngaliwatan studi literatur, diulik ogé kumaha wengkuan produk/hasil, lega dina larapanana, kondisi-kondisi pangrojong nu ngarojong produk/hasil bisa dipaké atawa bisa diterapkeun kalawan optimal, sarta kapunjulan jeung kahéngkeranana.

3.4 Instrumén Panalungtikan

Nalika ngumpulkeun data, instrumén anu digunakeun téh wangun kartu kalimah digital. Dina kartu data aya informasi ngeunaan sababaraha hal, diantaranya: (1) data kalimah rakitan lantip anu disusun sacara alfabetis, (2) kode data, nu ngawengku nomer urut data, nomer asal data, kaca ka sabaraha, kalimah jeung (3) analisis datana (wangun, adegan, pola, peran semantis). Eta kartu data téh disusun saperti ieu di handap.

No	Data Rakitan Lantip	Kode	Analisis Data			
			Wangun	Adegan	Pola	Semantis

Keterangan pikeun kodena data disusun di handap ieu:

Data rakitan lantip satuluyna diasupkeun kana kartu data digital, léngkah-léngkahna di handap ieu:

- 1) nyalin kalimah *rakitan lantip* kana tabél kartu data digital, sakaligus nyirian kode datana,
- 2) nyusun kalimah *rakitan lantip* sacara alfabetis,
- 3) méré nomer kode datana.
- 4) méré nomer sumber kode datana.

Conto kartu data digital sakumaha di handap ieu.

003/RL/15	<i>Kuring</i>	<i>dipangmawakeun</i>	<i>Ku Si Rastam</i>
Fungsi	Jejer (J)	Caritaan (C)	Panglengkep (Pang)
Kategori	Nomina (N)	Verba (V)	Frasa Nomina (FN)
Peran	Palaku	Kalakuan pasif	Pangrandap
Pola Kalimah	J:B	C: PP	Pang.
Wangun Kalimah	Kalimah salancar basajan pasif.		
Harti gramatikal	Kuring dipangmawakeun ku Si Rastam		
Harti leksikal	Maksud ieu kalimah, lain Kuring nu dibawa ku Si Rastam, tapi maksudna mah barang-barangna Si Kuring nu dipangmawakeun ku Si Rastam téh.		

3.5. Analisis Data

Data anu kapanggih dina ieu panalungtikan bakal dianalisis ngagunakeun métodeu distribusional anu dituturkeun ku téknik analisis unsur langsung (Djajasudarma, 2016 kc. 69) nandeskeun yén metodeu kajian distribusional sajalan jeung panalungtikan déskriptif dina ngawangun prilaku data panalungtikan.

Ari teknik analisis unsur langsung (*immediate constituent /IC analysis*) nyaéta analisis anu niténan unsur-unsur basa anu langsung ngawangun unsur saluhureunana. Hockett (dina Sudaryat, 2014 kc. 68) Upamana waé dina nagtukeun unsur fungsional kalimah saperti J, C, O, Pa, jeung Kat. Analisis unsur langsung (*immediate constituent /IC analysis*) téh mangrupa téknik dasar anu dituturkeun ku téknik (1) pérmutasi, (2) substitusi, (3) ékspansi, jeung (4) délisi (Sudaryanto dina Sudaryat, 2014 kc. 68)

Dina ngolah data panalungtikan, dilaksanakeun ngaliwatan léngkah-léngkah ieu di handap:

1. niténan data rakitan lantip nu geus dikumpulkeun;
2. nyieun papasingan rakitan lantip dumasar kana wangunna, pola kalimah, jeung tatali hartina;
3. nalaah rakitan lantip tina adegan kalimahna;
4. nganalisis kalimah rakitan lantip dumasar kana wangunna, pola kalimahna, jeung tatali hartina;
5. ngadeskripsikeun hasil analisis data rakitan lantip;
6. nafsirkeun hasil analisis data, jeung
7. nyusun kacindekan.